
Comentari de text

La mirada

Introducció

Presentació del text

Es tracta d'un article periodístic publicat l'11 de novembre de 2004 de l'autora Isabel- Clara Simó i publicat al diari Avui.

LA MIRADA

Tinc gravades al cervell unes imatges que han aparegut a la premsa: els ulls desorbitats dels immigrants clandestins que, a punt de ser embarcats en una llanxa de la Guàrdia Civil, van tombar la pastera, i van morir ofegats. Set homes joves. L'atònita, esporuguida claror en els ulls d'uns homes. ¿Què estem fent amb la immigració? ¿Quines respostes tenim per a centenars de persones desesperades que es juguen la vida perquè a Europa els oferim feina i l'esperança d'una vida digna?

¿Quins estudis, quines polítiques, quin debat seriós estem mantenint? El cert és que l'única reacció una mica coherent és la del repugnant fantasma del racisme. Tota la resta està enganxat amb agulles. I no piulis, perquè si no ets

d'aquelles persones frívoles que volen papers per a tothom, com repeteixen, com lloros, els qui estan encarregats de pensar, de programar i de cercar solucions. Jugant-se la vida i menant una lluita d'una valentia immensa, els obrers i els sindicats d'aquí van capgirar l'economia liberal del segle XIX i van assolir conquestes que aleshores semblaven impossibles. Les vacances pagades, la seguretat social, van costar moltes vides. ¿Heu llegit mai com era una vaga en el XIX? ¿Heu tingut la sensibilitat o la preocupació per adonar-vos que cada pas va ser arrencat amb sang humana? Doncs bé, aquestes conquestes són precisament la base de la societat del benestar i no la generositat de cap empresari ni l'igualitarisme de cap governant. Recordem-ho: la història és aquí i no s'hi poden fer trampes. El preu que han pagat aquells primers empresaris va ser irrisori al costat del que va pagar la classe obrera, però tot i això consideren, ara i adés, que és excessiu. I aleshores apareix la globalització de les empreses, que s'instal·len allà on els productors no han assolit encara els avenços dels productors del seu país d'origen. El segon pas és cridar la immigració: uns obrers que amb quatre rals estan disposats al que sigui. I han vingut, i aleshores els polítics s'han posat les mans al cap i han dit : "I ara què fem?". Les policies corresponents han mirat cap a una altra banda davant els brots de racisme, que in pectore comparteixen els soi-disant governs democràtics. El resultat d'aquesta història és un home que em mira a mi, des d'una pàgina del diari, a punt d'ofegar-se. Una mirada davant la qual no tenim dret a romandre indiferents.

Cos del comentari

1.-) Coherència:

a) Tema i parts:

El tema d'aquest escrit podria ser la laxitud d'occident davant l'arribada d'immigrants.

Pel que fa a les parts del discurs s'ha de remarcar que si ens cenyim a l'estructura externa ens adonem que hi ha rtes

paràgrafs i que coincidixen amb la divisió que hem fet. Cal assenyalar que l'hem dividit en tres blocs ja que d'alguna manera respon a l'estructura dels discursos argumentatius en introducció, desenvolupament i conclusió-tesi.

Ens detenim en la primera part: la introducció que va des de la línia u fins a la nou. Ací se'ns presenta la premissa que és el patiment en el moment de l'arribada d'aquestes persones. L'autora se centra en les mirades d'ells en una fotografia apareguda en la premsa escrita. S' inicia una sèrie de preguntes retòriques que tenen com a objectiu fer reflexionar els lectors sobre aquesta problemàtica.

En el segon paràgraf que abraça des de la línia deu fins la vint-i-tres tenim el desenvolupament. Per tal de conscienciar els receptors posa una sèrie d' exemples de com hem aconseguit l' estat del benestar de hui en dia. Podem gaudir d' una sèrie de beneficis en tots els terrenys gràcies a les lluites i reivindicacions que tingueren lloc el S. XIX.

La conclusió està formada per les dues últimes línies de l' article: la tesi -allò que es vol demostrar- és que no podem ser indiferents davant d' una injustícia com aquesta.

b) Resum

Quant al resum hem de dir que l' article comença amb la imatge d' uns ulls plens de sofriment d' uns immigrants que estan a punt de morir ofegats en una pastera abans d' arribar a la costa.

En el cos de l' article apareixen les reaccions més comunes davant d' aquest assumpte per part de la societat i una sèrie d' exemples de reivindicacions de tots els camps que es portaren a terme al llarg del XIX i que han tingut com a resultat la societat del benestar del S. XXI.

L' autora conclou tot remarcant que no sabem com reaccionar per tal de resoldre aquesta problemàtica.

2.-) Adequació:

c) Variació lingüística: Diatòpica, diacrònica i diastràtica.

Ens centrem tot seguit en la variació lingüística. Per demostrar la varietat del llenguatge tenim en primer terme la varietat diatòpica. L'autora, tot i ser valenciana, emprava unes formes del català oriental que podem remarcar en aquests exemples:

L'ús de dues formes verbals com són en la línia nou el verb repetir de la tercera conjugació amb l'increment -eix que té com a resultat "repeteixen" i que si estigués en dialecte occidental valencià seria "repetixen". Per altra banda trobem en la línia vint la forma "sigui" que és el present de subjuntiu del verb ésser-ser. En valencià s'empraria la forma "siga".

La varietat diacrònica ve marcada per l'actualitat del tema tractat que bé podria ser del S. XX com ho és del S. XXI. A banda d'això coneixem l'autora perquè és una escriptora d'Alcoi que ha escrit nombroses novel·les com per exemple *Raquel* i *La salvatge*.

Ara analitzem tot seguit la varietat diastràtica i podem afirmar que l'autora forma part de la classe mitjana i és una persona culta ja que el discurs no presenta cap mena de dificultat de comprensió i respon també a les propietats de cohesió i adequació.

Demostra tenir coneixements d'història que fa servir per conduir els lectors cap al terreny preparatiu perquè puguin acceptar la tesi que ens apareix a la fi però que ja s'ha avançat en la introducció. A més a més ha emprat dues llengües més

amb el fi de donar-li un caire més culte al discurs i connectar amb els receptors del seu nivell cultural.

Registre

El registre que s'ha fet servir és el més usual i idoni per als àmbits públics: l' estàndard. Aquest registre neutre i normatiu, bastant allunyat de la parla col·loquial, serveix per anivellar totes les diferències dialectals i fer més comprensible l'escrit. Tot i això Isabel- Clara Simó emprà altres recursos que tot seguit analitzem. En la línia huit veiem "I no piulis" propi del registre familiar i que és utilitzat per tal de causar empatia amb el lector, o en altres paraules, apropar-se més a ell i guanyar-se la confiança a fi que pugui acceptar la tesi que està a la fi. Per concloure aquest apartat hem de remarcar l'ús que fa l'autora de dues expressions estrangeres en la línia vint-i-dos: la primera en llatí "in pectore" per destacar la rellevància del gir clàssic i la segona en francès "soi-disant" amb una mica d'ironia per referir-se a la classe política.

3.- Cohesió

d) Dixi (*)

Com podeu comprovar hi ha un arterisc perquè aquesta apartat podria també encabir-se en l'adequació quan fem referència als elements de la comunicació.

Hi ha una sèrie d'exemples que demostren la presència de l'emissora i que alhora ens assenyalen el temps: "tinc" és una

mostra de temps en present que s'empra perdonar-li més versemblança. Açò ve reforçat des de l'inici de l'article d'opinió ja que és la primera paraula. Per altra banda podem remarcar la presència de la primera persona del plural en "estem" i "tenim" els quals incideixen en la inclusió del receptor en el text. és un recurs anomenat empatia i que serveix per què el lector connecte amb allò que l'autora vol transmetre-li.

Un cas molt cridaner és el pleonasme emprat per Isabel- Clara Simó en "em mira a mi" - en la línia vint-i-quatre- on es reforça la idea de la presència de l'emissora amb la repetició dels pronoms personals.

Si ens centrem en la dixi social podem observar "i no piulis" on hi ha la intenció amb una expressió col·loquial de incidir en la posició dels ciutadans davant la situació indefensa de les autoritats i el governs que fan sobre la immigració.

A més a més veiem també dues mostres en "Heu llegit?" i "Heu tingut la sensibilitat?" on s'adreça directament a l'auditori amb el *tu* que assenyala la proximitat amb què l'autora tracta els receptors.

e) Anàfora

Seguint el comentari en detenim ara en l'*anafòra*. Aquest recurs incideix en la referència a través de partícules d'altres elements anteriors en el text. Són -quasi sempre- partícules en tercera persona, sobretot, pronoms febles. Em altres casos també hi ha sintagmes nominals o pronoms demostratius neutres que fan el mateix paper de referència. Si ens centrem en l'article que estem estudiant cal fixar-se en "Recordem-ho" que està en la línia quinze. Amb aquest pronom neutre es fa al·lusió

a “aquestes conquestes són precisament la base ino la generositat...” Aquest recurs és emprat per tal d’evitar la repetició innecessària de paraules i expressions que se sobreentenen. Aquest recurs dóna cohesió al discurs i qui l’empra, en aquest cas, l’escriptora d’Alcoi, demostra una gran domini de l’expressió escrita.

En quant a la dixi temporal cal afegir que l’escrit es fa incidència directament a l’actualitat del tema quan afirma “el segle XXI”. Així remarca que l’assumpte tractat és contemporani i que els lectors han de respondre a la seua manera a la tesi defensada per l’autora.

Dins d’aquest apartat afegim una el·lipsi com “ I ara què fem” que serveix a banda de desvetllar els lectors perquè recuperen la informació elidida per l’autora. Aquesta creu que els polítics no fan allò que s’espera d’ells en aquest tema car no poden o no volen resoldre’l.

f) Mecanismes de cohesió lèxica: repetició, sinonímia, hiponímia, contrast...

Hem observat la repetició de la paraula “immigrants” en la segona línia i “immigració” en la línia vint. Així es pot veure com l’autora se centra en aquest assumpte des de l’inici fins l’acabament de l’article d’opinió.

Hi ha també una relació hiponímica entre el títol “la mirada” i “els ulls”. Ací es vol remarcar que l’únic que podem fer els auditoris es mirar com ocorre aquesta injustícia i que hem de passar d’alguna manera de la passivitat a l’acció encara que siga solidaritzant-nos-hi.

Dins d'aquesta secció veiem l'ús de tres sinònims: "immigrants, homes i persones" els quals tenen l'objectiu de què el lector segueixca l'assumpte sense que es repetesca la mateixa paraula sense deixar de banda en cap moment els protagonistes del tema tractat: les persones.

Per últim remarcuem la utilització de lèxic pertanyent al món sociolaboral (els obrers, els sindicats, els productors, els empresaris). D'aquesta manera se'ns explica que la societat del benestar aquè ens hem acostumat ha estat el resultat d'una sèrie de lluites que s'iniciaren ja fa més d'un segle. Aquests exemples són emprats per argumentar que els nostresavantpassats també van viure una època de crisi i deficiències bàsiques i així l'autora ens apropa a la problemàtica dels africans que deixen les seues cases perquè viuen una situació de pobresa absoluta.

f) Connexió d'oracions i paràgrafs

Hem trobat una sèrie de connectors molt variats. Predominen els coordiants copulatius "i" (línia 11) i els adversatius "però" (línia 17) dins de les oracions tot unint elements. Però a més amés hem trobat com el nexa copulatiu abans esmentat també uneix oracions en la línia huit "I no piulis". Aquest lligam serveix per sumar la idea amb l'oració precedent. També hem vist el connector consecutiu "doncs" (línia catorze) que està tot just darrere d'una interrogació retòrica i que incideix en la conseqüència que en l'actualitat vivim uns temps millors que en el S.XIX.

g) Modalització (*): el registre -llengua, proverbis, refranys, ironia, perífrasis verbals, èmfasi, díctics, lèxic valoratiu (noms, adj., verbs i expressions), derivació, fòrmules expressives i interrogació retòrica.

Quant a la modalització hem d'aclarir que hi ha una gran quantitat d'exemples ja que es tracta d'un text predominantment argumentatiu i tots aquests escrits que ho són tenen trets subjectius. L'autora pren partit a favor dels immigrants i això es demostra en cada línia del seu escrit. Així ens apareix "no tenim dret". A banda remarquem una sèrie de substantius valoratius que incideixen en l'eix temàtic esmentat: "esperança, claror, generositat". Cal observar com apareixen sintagmes nominals com "ulls desorbitats" i "immigrants clandestins" que tenen com a objectiu assenyalar els sofriments d'aquestes persones nouvingudes.

Hem vist expressions quantificadores que remarquen com aquest problema d'una gran magnitud: "centenars de persones" i "moltes vides".

Hi ha també expressions col·loquials i valoratives com: "posar-se les mans al cap" i "jugar-se la vida" que incideixen en la reacció de la gent.

h) Impersonalització (*): verb haver/ caldre en 3a persona, construccions amb subjecte indeterminat “la gent, tothom”, construccions d’infinitiu i oracions passives.

Aquest article no té moltes mostres d’impersonalització ja que es tracta d’un article com ja hem esmentat més amunt eminentment argumentatiu i això impossibilita la presència d’aquest recurs que s’empra per a l’objectivitat. De totes formes en referir-se a “persones” i “homes” l’autora està fent servir aquestes paraules que ací tenen una càrrega indefinida per remarcar que són uns desconeguts per a nosaltres, tot i que ens podem solidaritzar d’allò més amb el seu patiment i acabar d’assimilar la tesi del discurs d’Isabel- Clara Simó.